

Sered'

Projekt je realizovaný
s finančnou podporou mesta Serede.

· FÁNDLYHO FARA ·

MESTSKÉ MÚZEUM V SEREDI

UL. M. R. ŠTEFÁNKA 8 926 01 SEREĎ

90. VÝROČIE PRÍCHODU PRVÉHO ŽENIJNÉHO ÚTVARU DO SEREDE

VÝSTAVA V MESTSKOM MÚZEU V SEREDI,
UL. M. R. ŠTEFÁNKA 8

11. 6. 2026 - 15. 10. 2026

PARTNERSKÉ ORGANIZÁCIE:

VODNÝ HRAD
o. z.

Územie Serede, Šintavy a príslušného regiónu s brodom cez rieku Váh malo významnú strategickú polohu na plnenie vojenských úloh už v preduhorskom období. Archeologické nálezy naznačujú, že hradisko Šintava existovalo už v časoch Veľkej Moravy. Alois, slobodný pán von Mednyansky vo svojom diele *Malerische Reise auf dem Waagflusse in Ungern* z roku 1843 hovorí dokonca o veži, ktorá kedysi stála v centre hradu a píše, že „za jej stavebný štýl by sa nemuseli hanbiť ani ruky Rimanov“. *Anonymova kronika*, ktorá vznikla okolo roku 1200 ho zmieňuje ako jeden z hradov, ktorý Starí Maďari po svojom príchode obsadili. Už vtedy patril medzi najvýznamnejšie opevnenia na západnom Slovensku. Jeho úlohou bola ochrana dôležitého brodu cez Váh na kráľovskej Českej ceste, ktorá cez juhozápadné Slovensko spájala Budín s Prahou, a zároveň stredovekej Považskej cesty, ktorá viedla od Komárna popri Váhu cez Šintavu, Hlohovec a Trenčín do Žiliny a odtiaľ do Poľska. V apríli 1430 sledoval kráľ Žigmund z hradu Šintava bitku svojich vojvodov Stibora zo Stiboric a Jána z Marótu s husitmi.

V roku 1663 sústredil Mikuláš Pálffy 6000 cisárskych vojakov v Seredi na obranu proti Turkom. Posádku hradu Šintava tvorila 2. rota pešieho pluku slobodného pána de Mers, pod velením kapitána Joachima Neumutha a 500 bavorských žoldnierov kapitána Niklasa. Bránili hrad tak húževnato, že Turci ho ani po niekoľkých útokoch nedobýli. Od októbra 1663 do apríla 1664 potom v Šintave prezimovali tri roty pešieho pluku slobodného pána de Mers. Po roku 1664 bola v Šintave s finančnou podporou rakúskeho cisára umiestnená posádka 200 husárov uhorskej bandérie. Nové nariadenie z roku 1672 znížilo ich počet na 150. Počas obliehania Viedne Turkami v júli 1683 bolo v Šintave umiestnených 60 mužov z pešieho pluku princa Karla Teodora Ota zo Salmy.

Cisára Leopold I. svojím patentom z 10. decembra 1688 dovolil generálovi Adamovi Coborovi (Czobor), majiteľovi šaštínskeho panstva, sformovať prvé dva pravidelné husárske pluky habsburskej armády. Obidva pluky boli zverbované na území Slovenska, pričom jedno z verbovacích stredísk bolo v Šintave. Mali po tisíc mužov a jednému z nich velil Adam Cobor, druhému, z ktorého sa neskôr stal 9. husársky pluk zase jeho zať, plukovník Ján Pálfi (Pálffy), neskôr poľný maršal a v rokoch 1741 – 1751 aj uhorský palatín. Počas povstania Juraja Rákocziho II. v rokoch 1703 – 1704 bola Šintava sídlom veliteľstva kuruckého generála Bercsenyiho a jeho vojska.

V rokoch 1748, 1766 a 1768 bola Sered' mierovou posádkou 4. kyrysnického pluku. Od roku 1867 bol tento pluk premenovaný na 8. dragúnsky pluk poľného maršala kniežata Raimunda Montecuccolliho a Sered' s Dolnou Stredou, Nebojsou a Šúrovcami sa opäť stala mierovou posádkou jeho 1. eskadrony od 31. augusta 1871 do apríla 1872 a od apríla 1874 do 12. augusta 1874. Medzitým bol v roku 1780 v Seredi dislokovaný 14. kyrysnický pluk, pod velením plukovníka Gottlieba slobodného pána von Schmerzing (od roku 1849 bol pluku udelený čestný názov „pluk ruského cára Mikuláša I.“ a od roku 1867 bol pluk premenovaný na 5. dragúnsky pluk). V roku 1809 bolo v Seredi po prehratej bitke proti Napoleonovi pri Znojme rozmiestnené veliteľstvo 1. armádneho zboru Hlavnej rakúskej armády v Seredi, Prijímacia nemocnica (Aufnahms-Spital) č. 11 a 2. dragúnsky pluk kniežata Windisch – Grätza. 1. oddiel pionierskeho pluku cisárskej rakúskej armády zabezpečoval v okolí Serede výstavbu opevneného predmestia pre 6000 mužov.

V júni 1849 sa v Seredi rozmiestnila brigáda generálmajora Franza Perina v rámci divízie generálmajora baróna Antona von Herzingera v zostave 4. armádneho zboru cisárskych vojsk pod velením podmaršala baróna Ludwig Wohlgemutha. Ubránila prechody cez Váh proti divízii plukovníka baróna Jánosa Mariassyho v podriadenosti 1. armádnemu zboru maďarských povstaleckých vojsk.

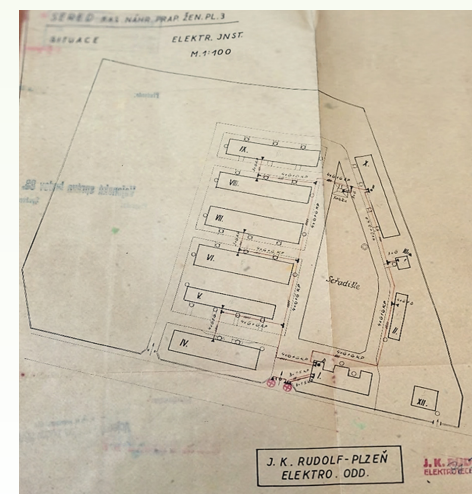
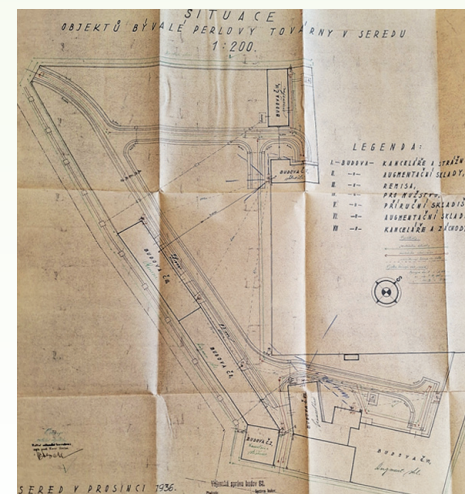
Po zavedení všeobecnej brannej povinnosti na prelome 19. a 20. storočia boli vojenské

posádky postupne rozmiestnené po celej bývalej Rakúsko-Uhorskej monarchii. Budovanie vojenských stavieb mnohokrát iniciovali samotné mestá, aby podporili miestny priemysel, obchod a služby. V Seredi sa takýto zámer začal realizovať od novembra 1933, kedy sa zišli predstavitelia okresu Galanta a mesta Sered' so zástupcami Zemského vojenského veliteľstva Bratislava. Cieľom stretnutia bolo určiť vhodné stavenisko pre novostavbu kasární pre náhradný prápor 3. ženijného pluku a zároveň vhodné priestory pre vybudovanie pozemného a vodného cvičiska, cvičnej strelnice a špeciálnych skladov pre samostatný delostrelecký oddiel, dve náhradné jazdecké koruhvy s remontnými eskadronami a veliteľstvo jazdeckého pluku s pomocnou eskadronou, gulometnou eskadronou a jednou jazdeckou koruhvou.

Ako vyhovujúce vodné cvičisko pre ženijné útvary vytypovala komisia priestor na pravom brehu Váhu v blízkosti Cukrovaru alebo východne od obce Stredný Čepeň, pozemné cvičisko severovýchodne od obce Stredný Čepeň a strelnicu v pahorkatom teréne na ľavom brehu Váhu. Ministerstvo národnej obrany 30. januára 1934 schválilo ako stavenisko na stavbu kasární náhradného práporu 3. ženijného pluku parcely 1846 a 1848 na ľavej strane železničnej trate do Leopoldova a 27. marca 1934 veliteľ náhradného práporu 3. ženijného pluku žiadal, aby sa ešte vybudoval augmentačný sklad hospodárskej správy, strážnica a sklady ženijného, vozatajského a spojovacieho materiálu. V roku 1934 mesto Sered' odpredalo zariadenie skrachovanej továrne Perl a spol. a jej objekty v roku 1935 prevzalo Ministerstvo národnej obrany ČSR. 22. mája 1935 komisia konštatovala, že bývalá Perlova továreň nie je vhodná na umiestnenie celej náhradnej koruhvy 11. jazdeckého pluku s remontnou eskadronou a skladmi.

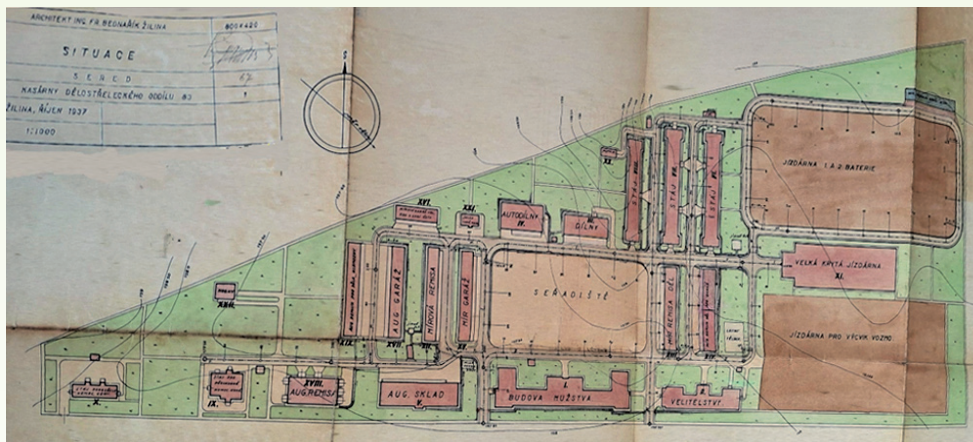
Ministerstvo národnej obrany 25. júla 1935 súhlasilo, aby bývalá Perlova továreň bola využitá iba na ubytovanie náhradnej koruhvy 11. jazdeckého pluku a náhradnej batérie 83. delostreleckého oddielu. Po jej renovácii bola do Serede dislokovaná prvá jednotka Československej armády – náhradná batéria 83. delostreleckého oddielu. V apríli 1935 bola zároveň vyhlásená verejná súťaž na výstavbu kasární v Seredi a už v júli 1936 sa Sered' stala domovskou posádkou prvého ženijného útvaru.

Náhradný prápor 3. ženijného pluku, dislokovaný dovtedy v Komárne, sa do Serede presťahoval 20. júla 1936. Jeho veliteľom bol major ženijného vojska Eduard Koliha. 25. júla 1936 zároveň Ministerstvo národnej obrany schválilo pre kasárne náhradného práporu 3. ženijného pluku názov „Ženijná kasáreň“.

3. ženijný pluk bol 21. septembra 1938 zmobilizovaný a zaradený do operačnej zostavy Československej armády, pripravený plniť úlohy pri obrane Československa. Po maďarskej okupácii pohraničia (vrátane Komárna na základe Viedenskej arbitráže) celý pluk demobilizoval v Seredi a od 7. decembra 1938 sa presunul do posádky Bratislava. Náhradný prápor 3. ženijného pluku zostal v Seredi a po vyhlásení Slovenského štátu sa 16. marca 1939 jeho veliteľom stal jediný dôstojník slovenskej národnosti poručík žen. Július Orthofer. 25. marca 1939 dostal rozkaz presťahovať veliteľstvo práporu a všetok ženijný materiál do Topoľčian. Stotník žen. Orthofer zahynul 16. septembra 1941 ako príslušník rýchlej skupiny Slovenskej armády v Sovietskom zväze pri budovaní prechodu cez Dneper pri obci Baliky, neďaleko Kyjeva.

23. januára 1937 sa do Serede presťahovala aj náhradná eskadróna 11. dragúnskeho pluku z Hodonína a 12. januára 1938 zo Šamorína do Serede aj celý 83. delostrelecký oddiel pod velením podplukovníka del. Karla Čapeka. Mesto Sered' mu v máji 1938 venovalo zástavu, ale kasárne plánované na jeho ubytovanie neboli dostavané. Ubytovanie bolo treba riešiť provizórne v civilných budovách. Veliteľstvo oddielu so zabezpečovacími jednotkami sídlilo v Seredi napríklad v budove Nitra Banky, kaviarni Sonnenfeld, kaštieli, vo dvore Prezlmayera, v dome Reichmana, továrni Spodium, materskej škole, na statku Slezáka a v hostinci pri Cukrovare. 1. batéria 83. delostreleckého oddielu bola ubytovaná v Čabe a 2. batéria v Hornom Čepeni. V apríli 1938 vyhlásila mestská rada v Seredi verejnú súťaž na výstavbu nových kasární podľa projektu architekta Ing. Františka Eduarda Bednaříka zo Žiliny.

Realizáciou výstavby kasární 83. delostreleckého oddielu bol poverený staviteľ architekt Artur Rozhon. Do októbra 1939 realizoval práce za 2 600 000,- Ks. V októbri 1939 rozhodlo slovenské Ministerstvo národnej obrany, aby stavbu vyúčtoval v dosiahnutom stave, pretože nebolo isté, či sa v nej bude pokračovať. V júli 1942 bol rozpočet na výstavbu kasární zvýšený na 22 500 000,- Ks, keďže došlo k zmene projektu na výcvikové stredisko Remont. Ich výstavba však bola dokončená až po skončení 2. svetovej vojny v roku 1946. 14. apríla 1939 bol okrem toho z posádky Malacky do posádky Sered' evakuovaný 3. dragúnsky pluk pod velením štábného kapitána jazd. Štefana Horského a 15. mája 1939 bol pluk reorganizovaný na 2. jazdeckú koruhvu. Z dôvodu nedostatku miesta v jazdeckých kasárňach v Bratislave bola 20. mája 1939 do posádky Sered' premiestnená 2. eskadróna 1. jazdeckej koruhvy. Po reorganizácii armády Slovenského štátu k 30. októbru 1940 odovzdala Vojenská správa komplex

Baraky v židovskom pracovnom tábore v Seredi (Zdroj: Víťazný život 2/2010)

Hlavná brána v židovskom pracovnom tábore v Seredi (Zdroj: Víťazný život 2/2010)

kasární v Seredi ministerstvu vnútra Slovenského štátu, ktoré v ňom zriadilo židovský pracovný tábor.

Až do vypuknutia Slovenského národného povstania sídlila v Seredi iba náhradná a vzatajská eskadróna jazdeckého 1. priezvedného oddielu v počte 54 vojakov. Veliteľ posádky nadporučík Ladislav Donoval sa k povstaniu nepripojil. Seredská posádka bola 31. augusta na základe žiadosti vedúceho notára posilnená 139 člennou rotou vojenských akademikov z Bratislavy, avšak 2. septembra 1944 ju bez boja odzbrojili jednotky nemeckej bojovej skupiny Schill. V Seredi zostala čata „Hradischko“ pod velením sturmführera Polleho, aby strážila materiál v sklade jazdeckého 1. priezvedného oddielu. Po príchode 33 príslušníkov SS z Einsatzgruppe H do Serede 12. septembra 1944 obnovili Nemci činnosť tábora a masový odsun väzňov do koncentračných táborov.

Od 20. októbra 1944 bola v Seredi formovaná 23. pionierska stavebná rota Technického zboru slovenskej armády, ktorá mala byť využitá pri budovaní nemeckých obranných línií proti postupujúcej Červenej armáde, a od 12. januára 1945 aj 3. a 4. hypomobilná batéria Domobrany, ich obsluhy diel však boli do konca vojny odvelené do Nemecka kvôli výcviku.

Po oslobodení Československa Sovietskou armádou sa znova začali formovať jednotky Československej armády. Vojenskú posádku v Seredi tvorilo takmer výhradne ženijné vojsko a vďaka nepretržitému pôsobeniu ženijných útvarov, spojených s výchovou ženijných odborností pre celú Československú ľudovú armádu sa mesto Sered' stalo „Mekkou“ ženijného vojska. Na Slovensku bola vytvorená 4. Vojenská oblasť so sídlom v Bratislave, ktorej podliehala 4. ženijná brigáda v Komárne. Jej prvým veliteľom sa stal major Viliam Kurz, 30. apríla 1947 od neho prevzal velenie brigády major Ján Matúšek. V tomto období mala brigáda 407 príslušníkov a musela sa vyrovnáť s množstvom problémov. Iba 20 % vojakov bolo vyzbrojených vojenským výstrojom, ktorý bol zväčša nemeckého pôvodu, len 15 % vojakov bolo vyzbrojených, brigáda nemala žiadne motorové vozidlo ani ženijný materiál a musela byť ubytovaná provizórne v súkromných domoch a školách.

4. ženijná brigáda dostala hneď po svojom vzniku v roku 1945 za úlohu pomáhať pri obnove zničených mostov. 1. rota 3. ženijného práporu pod velením kapitána Proschingera postavila od 22. júla do 25. augusta 1945 železničný most cez Malý Dunaj vo Vrakuni pri Bratislave a presunula sa do okolia Štúrova, kde mala za úlohu obnoviť železničný most cez rieku Hron na trati Čata – Šahy. Obnova železničného mosta cez rieku Váh v Hlohovci, na ktorej sa podieľalo 200 mužov 2. ženijného práporu 4. ženijnej brigády pod velením nadporučíka v zálohe Ing. J. Minárika si vyžiadala život vojaka v zálohe Pavla Kmeťa. Stavba bola s veľkým úsilím dokončená za 52 dní, aby bol most odovzdaný do užívania pri príležitosti 1. výročia SNP - 29. augusta 1945.

Príslušníci 2. ženijného práporu sa z Hlohovca presunuli do Komárna, kde dostali úlohu

opraviť železničný most cez rieku Váh na trati Komárno – Nové Zámky. Zo zničenej konštrukcie museli zdvihnúť dve mostné polia a položiť ich na pilótové bárky. Príslušníci 3. ženijného práporu sa zo Štúrova presunuli na východné Slovensko, kde sa podieľali na rekonštrukcii železničného mosta na trati Bánovce nad Ondavou – Veľké Kapušany, pri obci Vojany.

Prvým ženijným útvarom v posádke Sereď po 2. svetovej vojne bol 9. ženijný prápor v podriadenosti 9. pešej divízie s veliteľstvom v Nitre. Veliteľom posádky bol major Jozef Lehotský. Keďže bezprostredne po oslobodení využívala kasárenské objekty v Seredi Červená armáda a po jej odchode slovenské Povereníctvo vnútra ako zberný tábor pre Nemcov a Maďarov, 9. ženijný prápor bol provizórne ubytovaný v priestoroch bývalej Perlovej továrne. Od 12. mája 1946 sa do seredských kasární nasťahoval náhradný prápor 4. ženijnej brigády z Komárna pod velením kapitána ženijného vojska Karola Osuského, s krycím číslom VÚ 2245 Sereď. Vybavenie pozostávalo zo 6 koní, 10 automobilov Austin a Studebaker, mostovej súpravy BB (Bailey Bridge), ženijných drevených lodiek a pontónov, krompáčov, lopát, sekier, podbijačiek, kladív či krátkych a dlhých mínových bodcov.

Na konci roka 1945 dosiahla brigáda počet 2107 poddôstojníkov a vojakov a v rokoch 1946 – 1947 pokračovala v obnove cestnej infraštruktúry na Slovensku. Realizovala stavbu dreveného cestného mosta cez rieku Váh v Hlohovci, stavbu cestného mosta zo súpravy Bailey Bridge (BB) v Michalovciach či stavbu 117 metrov dlhého cestného mosta cez rieku Váh v Komárne z trojstennej jednoposchodovej mostnej konštrukcie zo súpravy BB. 14. októbra 1946 vykonal čatár ašpirant Daniel Šimko z 1. roty ženijného práporu I/4 trhanie mostnej konštrukcie cez Váh v Seredi, čo umožnilo vyzdvihnutie niekoľkých oceľových oblúkov, ich uloženie na pilótové bárky a vyplnením zničených úsekov dreveným mostom s asfaltovým povrchom firmou Ing. Jána Kodla.

(Zdroj: TASR)

Okrem obnovy mostov a ciest zabezpečovala 4. ženijná brigáda od októbra 1945 odminovanie územia Slovenska štyrmi skupinami, vyčlenenými z jednotlivých práporov. Odmínovacia skupina I zo 4. ženijného práporu odminovala priestor Vlčieho hrdla pri Bratislave, kde okrem iného odstránila 128 sklenených mín. O život pritom prišli desiatnici Šimorda a Ulbrich. Odmínovacia skupina II, vytvorená z vojakov 4. ženijného práporu odstraňovala míny v okolí Štúrova s dôrazom na obec Šida, na trati Filakovo – Feledince. Ženijný prápor V/4 sformoval odminovaciu skupinu III pôsobiacu na strednom Slovensku v okresoch Banská Bystrica, Kremnica a Zvolen.

Najrozsiahlejšie odminovacie práce vykonávala odminovacia skupina IV zložená z vojakov ženijného práporu IV/4 z Michaloviec. Časti 4. ženijnej brigády pokračovali v odminovacích prácach aj v roku 1946. Pod velením nadporučíka v zálohe Ladislava Kozu bola vyslaná odminovacia skupina do úseku Štúrovo – Bratislava. Skupina pracovala v obciach Biňa, Dunajská

Mača (dnes Moča), Buča (dnes Búč) a v Petržalke. 10. mája 1946 došlo pri odminovacích prácach k výbuchu delostreleckého granátu, pričom boli usmrtení príslušníci 1. roty 1. žpr vojaci Ján Anděl, Ján Bučko, Štefan Muňka a podporučík žen. v zálohe František Stredák. Podobne došlo k usmrteniu dvoch vojakov a zraneniu veliteľa čaty v ďalšej jednotke tejto skupiny. Aj v roku 1947 si vyžiadali odminovacie práce v oblasti Snina, Svidník a Trebišov pod velením štábného kapitána Alexandra Staňka životy ženistov. O život prišli poručík žen. Rudolf Pupák a ďalší štyria vojaci, medzi nimi jeden lekár.

(Zdroj: Zbierka pplk. Ondreja Blažeka)

Jednotky 4. ženijnej brigády zasahovali vo februári 1946 pri ohrození mostov ľadovými bariérami. Skupina pod velením poručíka žen. v zálohe Pavla Mojžiša bola vyslaná na záchranu mosta v obci Fedýmeš nad Žitavou (dnes Úľany nad Žitavou). Ďalšie jednotky pracovali na mostoch v Kálnici nad Hronom, Gúte (dnes Kolárovo), Oroske (dnes Pohronský Ruskov) a Kamoči (dnes Komoča). V Šali a Komárne, kde došlo k strhnutiu mostov, boli pod velením kapitána žen. Karola Proschingera vybudované kladkové prievozy.

V marci 1947 sa jednotky 4. ženijnej brigády opäť podieľali na uvoľňovaní ľadových bariér na Dunaji v Bratislave a na rieke Morave. 10. marca 1947 došlo pri príprave trhavín na trhanie ľadových bariér k výbuchu v skladisku trhavín. Priamo na mieste zahynuli vojak Emil Jančovič a vojak Viliam Binda, v nemocnici podľahli zraneniam vojaci Jozef Nedelka, Michal Centeš, Stanislav Mačkal a Pavel Škulec. 4. ženijná brigáda zasahovala aj pri ďalších živelných pohromách. Od 15. do 30. septembra 1947 koordinoval štábný kapitán Štefan Kucman ženijné práce pri likvidácii lesného požiaru v priestore Blatnickej doliny, ktorý sa rozšíril na plochu 400 hektárov. Zásahu sa zúčastnilo až 3000 osôb, z toho 500 vojakov. Asistenčnému oddielu 4. ženijnej brigády velil poručík Vladimír Rychal a poručík Miroslav Melichárek. Podobne sa uskutočnil zásah proti lesnému požiaru v priestore Svätý Jur. V januári 1948 pomáhali vojaci seredskej posádky takmer 30 hodín pri hasení požiaru, ktorý prepukol v nedeľu 4. januára 1948 v budo-ve roľníckeho skladištného družstva v Seredi.

1. októbra 1947 bola brigáda reorganizovaná na 4. ženijný pluk s tromi ženijnými a jedným náhradným práporom. 8. septembra 1947 odišiel náhradný prápor 4. ženijného pluku zo Serede do Pezinka (VÚ 2245 Pezinok) a 7. septembra 1947 sa z Komárna do Serede presťahoval ženijný (mostný) prápor V/4. Už 1. októbra 1947 bol pod velením majora žen. Ota Marečka reorganizovaný na 18. ženijný prápor s krycím označením VÚ 2230 Sereď. 3. marca 1948 bol 4. ženijnému pluku udelený čestný názov „pluk Československých partizánov“ a 1. októbra 1949 sa pod krycím číslom VÚ 8127 presťahoval do Serede. Veliteľom pluku sa stal podplukovník Václav Svozil.

15. novembra 1950 bol pluk premenovaný na 64. ženijný pluk Československých partizánov s krycím číslom VÚ 5931 Sereď a jeho velenie prevzal podplukovník František Kubelka, po ňom pluku velili podplukovník Ján Jergenc a podplukovník Alexander Gápel. Od roku 1949 pôsobili na Ministerstve národnej obrany a Hlavnom štábe, na vojenských školách aj priamo pri zväzkoch a útvaroch sovietski vojenski poradcovia. Poradcom pri 64. ženijnom pluku bol gardový plukovník Jevdokim Gordejevič Jakimenko, ktorý po 2. svetovej vojne prešiel na funkciu ženijného náčelníka 208. streleckej divízie.

pplk. Ján Jergenc
(Zdroj TASR)

plk. Alexander Gápel
v roku 1966 ako veliteľ
ŽTÚ (Zdroj: TASR)

plk. J. G. Jakimenko
(Zdroj: <https://pamyat-naroda.ru/>)

Veliteľ Školy ženijných
dôstojníkov v zálohe pplk.
Ľudovít Hrušovský (Zdroj:
<https://www.vhu.sk>)

21. apríla 1949 sa z Lešte do Serede presťahoval cestný IV ženijný prápor 4. ženijného pluku. 1. októbra 1950 z neho vznikol 54. pomocný technický prápor s krycím číslom VÚ 4563 Komárno, ktorý zanikol v roku 1954. V Seredi zostala iba jedna z jeho rôt s úlohou postaviť posádkový muničný sklad pri Veľkej Mači.

Veliteľ 64. žb Josef Brož
vo funkcii náčelníka
spravodajskej správy
ČSLA s hodnosťou generála
poručíka

Veliteľ 64. žp mjr. Michalec odovzdáva odmenu
por. GŠ Ladislavovi Kováčikovi
(Zdroj: zbierka plk. Kováčika)

Vedúci VSB Ľudovít
Komada pracoval
na VSB už v roku 1958,
do dôchodku odišiel
30.9.1997

1. októbra 1956 bol 64. ženijný pluk reorganizovaný na 64. ženijnú brigádu Československých partizánov a jej velenie prevzal podplukovník Josef Brož. Od 20. augusta 1958 bola brigáda opäť reorganizovaná na 64. ženijný pluk Československých partizánov pod velením majora Aloisa Charčenka. Pluk v tomto období využíval komplex bývalých ženijných kasární na Starej Trnavskej ceste č. 1013 – staré kasárne, komplex nových kasární, komplex budov bývalej Perlovej továrne na Námestí slobody a Kostolnej ulici, vojenské obytné domy na Železničiarkej ulici, cvičisko Váh a posádkový muničný sklad Veľká Mača. 1. ženijný prápor bol 20. augusta 1958 premiestnený do samostatnej posádky v Hlohovci, 20. apríla 1960 bol prápor premiestnený naspäť do Serede a 29. apríla 1960 odovzdal jeho veliteľ kpt. Milan Ivaška ubytovacie priestory v Hlohovci do užívania veliteľovi 7. automobilového práporu.

Pluk aj v 50. rokoch 20. storočia úspešne zasahoval pri živelných pohromách a šíril tak dobré meno Serede. 17. až 19. februára 1950 uvoľňoval 4. ženijný pluk ľadové bariéry trhaním na úseku rieky Váh pri obci Nimnica v okrese Púchov. 15. – 30. apríla 1952 sa 271 príslušníkov 1. ženijného práporu pod velením kapitána Floriána Maceka s 15 vozidlami a 128 príslušníkov Školy pre dôstojníkov v zálohe v Seredi (pod velením poručíka žen. Jaroslava Adamca) a so 6 vozidlami vyznamenalo pri záchranných prácach počas povodní pri obciach Komocča a Zemné, kde došlo k pretrhnutiu ochrannej hrádze Váhu. 12. júna 1954 bol slávnostne odovzdaný do prevádzky provizórny most cez Váh v Piešťanoch, ktorý dočasne nahradil kolonádny most. Veliteľ 2. vojenského okruhu vyslovil pochvalu por. Františkovi Bláhovi a jeho pracovne skupine.

V roku 1954 sa 1. – 2. júla podieľali na záchranných prácach v obci Dobrá Voda pod velením nadporučíka Ondreja Blažeka, vo Vrbovom pod velením staršinu abs. Karla Kotáska, v Dechticiach pod velením rotného abs. Lubomíra Nebylu. 12. – 25. júla zasahovali jednotky 64. ženijného pluku pod velením poručíka Jána Blattnera v obci Palkovičovo, kde pomáhali zachraňovať úrodu a majetok ohrozený povodňami a pomáhali pri sťahovaní občanov. Desiatnik v základnej službe Stárek s nasadením života zachraňoval majetok z vôd Dunaja a bol vyznamenaný Slovenskou národnou radou. Rota nadporučíka Ondreja Labanca zabezpečovala oneskorený zber úrody obilia v okrese Gabčíkovo.

V marci 1956 sa 64. ženijná brigáda zúčastnila na rozsiahlych protipovodňových akciách na riekach Váh, Nitra, Dudvák, Čierna voda a Morava. Za obetavé plnenie úloh bol pluk 8. mája 1956 rozhodnutím prezidenta republiky vyznamenaný Radom práce. 2. novembra 1956 bola brigáda doplnená záložníkmi na počet 768 osôb a zaisťovala úlohy pri strážení a obrane Dunaja počas maďarského povstania. Kapitán Papež dostal za úlohu pripraviť desaťčlennú skupinu vojakov, ktorá mala položiť ostré mínové pole v pohraničnom priestore na východnom Slovensku, kde dochádzalo k prestrelkám a prechodom cez štátne hranice. Do akcie sa ako

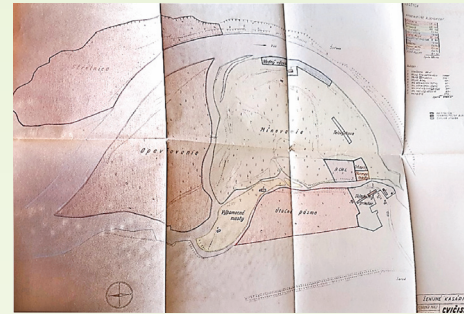

dobrovoľníci prihlásili príslušníci 1. ženijnjej roty s jej veliteľom nadporučikom Ševečekom. Pri obci Kalinkovo v šamorínskom okrese postavila jednotka dôstojníka Hrdličku most, aby družstevníci mohli zožať úrodu z územia, ktoré bolo odrezané vodou. 4. októbra 1957 poskytli dve čaty brigády pod velením kapitána Ondreja Blažeka pomoc pri hasení požiaru v podniku Slovenské kávoviny v Seredi.

29. júna až 1. júla 1958 sa 64. ženijný pluk zúčastnil záchranných prác počas povodní na riekach Váh a Orava v Žilinskom kraji. Spolu s úpravami ciest a mostov strávili jednotky pluku pri záchranných prácach 10 dní. Obnovu mosta poškodeného povodňou v obci Místek – Ratiškovice vykonávala od 4. augusta 1958 skupina pod velením kpt. Jozefa Bavliška. Hrdinský čin vykonal vojak Gabriel Bendík, ktorý obetoval život pri záchrane kolegu na sľepom ramene Váhu. Za tento čin bol in memoriam povýšený do hodnosti čatára, bol mu udeľený odznak vzorného vojaka a 4. októbra 1958 vyznamenanie „Za statočnosť“. 28. augusta 1959 udelil prezident republiky vyznamenanie „Za statočnosť“ slobodníkovi Miloslavovi Hrabákovi za záchranu dvoch detí pred utopením vo Váhu.

21. decembra 1959 prevzal funkciu veliteľa pluku major Milan Smola. Po jeho náhlej smrti velil pluku od 3. februára 1962 major Ján Michalec a od 1. októbra 1963 major František Hrubý. Od 26. júla 1960 pomáhali príslušníci 64. ženijného pluku s využitím automobilov, lodiek a pontónov v boji proti povodňam na rôznych miestach na Slovensku, najmä na Váhu, napríklad v Žiari nad Hronom, Veľkých Kozmálovciach, Čate, Hronských Kľačanoch, Hrnčiarovciach, Želiezovciach či Leviciach. Významná bola pomoc pri evakuácii obcí Šulekovo a Horné a Dolné Zelenice, kde vojaci ponorení po prsia v silnom prúde vody vynášali z ohrozených domov deti a starcov. Ďalšie skupiny vojakov pomáhali pri záchrane obilia v Šoporni a Seredi a pri spevňovaní hlavnej hrádze Váhu vo Vlčanoch a Nedeďe. Do histórie pluku sa významne zapísal zásah v obci Trstice (obec s takmer 4000 obyvateľmi) 28. – 29. júla 1960. Príslušníci 64. ženijného pluku postavili trojkiletrovú hrádzu, ktorá dedinu zachránila. Obyvatelia Trstíc ju pomenovali *Czechoslovak Magsereg Toltes* – Hrádza československých vojakov. Medzi 1. decembrom 1960 a 30. májom 1961 sa príslušníci pluku pod velením kapitána Milana Ivašku zúčastnili na záchranných prácach pri zosuve pôdy v Handlovej, ktoré trvali šesť mesiacov. Objem pohybujúcej sa zemin sa odhadoval na 30 miliónov m³. Jednotky 64. ženijného pluku v marci 1961 tiež významne prispeli k výstavbe ropovodu v Seredi, keď trhavinami vyhlbili ryhu cez dno rieky Váh, do ktorej bolo uložené potrubie.

Okrem zásahov pri živelných pohromách a pomoci národnému hospodárstvu plnili ženijné útvary v Seredi aj úlohy výcviku a budovania učebnej a výcvikovej základne. Od 15. no-

vembra 1946 do decembra 1949 zabezpečoval 4. ženijný pluk činnosť Strediska ženijných čiat pechoty a tankového vojska pod velením štábného kapitána Jána Fiamu a 1. októbra 1950 bola pri 64. ženijnom pluku zriadená Škola pre dôstojníkov ženijného vojska v zálohe (ŠDZ), pod velením podplukovníka Ľudovíta Hrušovského. Cvičisko Váh, ktoré 64. ženijný pluk dobudoval v roku 1951, pozostávalo zo skladového priestoru so strážnicou, útočného pásma, cvičiska výpomocných mostov, opevňovania, mínovania, trhania, chemického cvičiska, cvičiska normovaných mostov s Baileyho mostom a vodného cvičiska, (ku ktorému 1. rota pod velením nadporučíka Jozefa Šturdíka vybudovala od 10. mája do 1. júna 1950 príjazdovú cestu s dĺžkou takmer 600 m) a taktiež strelnice na ľavom brehu Váhu i na ostrove. V roku 1953 získal 64. ženijný pluk v súťaži o najlepšie ženijné metodické cvičisko v rámci 2. vojenského okruhu 1. miesto.

Od roku 1951 mal 64. ženijný pluk v organizačnej štruktúre plukovnícku školu, v ktorej sa v každom turnuse školilo až 90 žiakov. Technické vybavenie sa od roku 1952 postupne zlepšovalo zavedením novej mostnej súpravy LMS-20, prepravovanej na nákladných automobiloch Praga V3S, súpravy pre skupinové baranenie SB-6, strednej mostovej súpravy SMS, buldozérovi sovietskej výroby D-271 a D-259, lanových rýpadiel E-255 a E-323, zákopového stroja KH-500, ťažkého obojživelného automobilu VOŽ-1, malého obojživelného automobilu Škoda MOŽ-2, sovietskeho pásového obojživelného transportéra K-61 a nákladných

automobilov československej výroby Tatra T-111, vrátane automobilových rýpadiel D-030 a Praga V3S.

Po roku 1960 začali ženijné jednotky dostávať mostné tanky MT-34, československú pontónovú mostovú súpravu PMS, pojazdný zemný vrták PZV a automobilové rýpadlá D-032 na automobilových podvozkoch Tatra T-138, sovietsky pásový obojživelný transportér PTS-10, pásové samohybné súlodie GSP-55, československé zemné stroje dozer, kolesový DOK či rámovú pílu DJTA-60. Do výzbroje bola v tomto období zavedená aj bakelitová protitanková mína PT-Mi-Ba.

64. ženijný pluk často poskytoval pracovnú výpomoc vo forme vojakov a techniky rôznym priemyslovým a poľnohospodárskym podnikom. Patronátne dohody boli podpísané s STS Sereď, SlovoDev n. p. Galanta, OÚSPZ č. 6 v Galante, 11-ročnou školou v Seredi, Spojenými cukrovármi n. p. Sereď, OPS v Galante a s JRD Veľká Mača. Výpomoc poskytoval pluk počas cukrovej kampane aj cukrovarom v iných mestách. V októbri 1963 napríklad pluk pomáhal poskytnutím rýpadiel D-030 a E-353 cukrovarom v Trnave, Pohoľeliciam a Hliciam pri Olomouci. 27. – 28. októbra 1963 poskytol 64. ženijný pluk 200 vojakov ako výpomoc pre JRD Sereď pri zbere cukrovej repy. Krajský národný výbor Západoslovenského kraja udelil za túto pomoc pochvalné uznanie kapitánovi Korítkovi.

Zatiaľ čo prápor pod velením majora Jozefa Bavlšíka od 3. januára 1964 plnil úlohy pri demolácii opustených domov v Juhočeskom kraji, 64. ženijný pluk Československých partizánov bol zrušený. Od 3. februára 1964 pôsobil v Seredi iba jeho spätný odriad a 29. augusta 1964 vyšiel posledný rozkaz jeho veliteľa.

1. februára 1964 však bol do seredských kasární z Hodonína presťahovaný 77. cestný špeciálny mostný prápor pod krycím číslo VÚ 6396 Sereď, podriadený veliteľstvu 7. cestnej mostnej brigády v Hodoníne. Velil mu podplukovník Štefan Uhlár a jeho hlavným vybavením bola mostová súprava MS. Cvičisko Váh využíval iba v obmedzenej miere, a tak 10. apríla 1964 podpísali zástupcovia útvaru s predstaviteľmi mesta dohodu o prepožičaní pozemkov na rekreačné účely. Pozemok bol v roku 1965 prevedený do správy mesta a vyrástol na ňom autokemping. Aby uvoľnil objekty v seredských kasárňach 6. ženijnému pluku, 77. cestný špeciálny mostný prápor bol 16. októbra 1968 premiestnený do Znojma. V období, kedy bola Sereď okresným mestom, pôsobila v nej od 1. septembra 1956 do 17. mája 1960 aj Okresná vojenská správa. Jej náčelníkom bol major František Gaher. Od decembra 1965 do septembra 1979 bola v Seredi umiestnená pobočka Vojenskej nemocnice Bratislava. Zdravotnícky materiál, pripravený na použitie v prípade mobilizácie bol uložený v objekte bývalej Perlovej továrne. Náčelníkom pobočky bol podplukovník Ondrej Slanina, od 31. marca 1970 podplukovník Justín Sloboda, od 15. augusta 1973 podplukovník Ján Hrdlička a od 20. augusta 1974

(Zdroj TASR)

major Michal Dubaj. V septembri 1979 bola pobočka Vojenskej nemocnice presťahovaná do Trnavy a bývalá Perlova továreň zmizla z mapy Serede, aby uvoľnila miesto plánovanej novej bytovej výstavbe.

Zvýšenie hladiny Dunaja spôsobilo, že 15. júna 1965 sa za Komárnom pretrhla Dunajská hrádza. Vyliala voda zatopila obce Patince, Iža, Chotín, Marcelová a Zelený Háj. O dva dni sa roztrhla i hrádza pri Čičove. 24. júna voda úplne zaliala predmestia Komárna a lodenice a na druhý deň sa roztrhla aj hrádza pri Kolárove. Záchranných prác sa zúčastnilo približne 11 000 vojakov, 1500 príslušníkov Ministerstva vnútra a asi 48 000 civilných pracovníkov. Nasadených bolo 5700 nákladných áut, 400 autobusov, 200 traktorov, viac ako 100 buldozérov a veľké počty nakladačov, žeriavov, transportérov a ďalších mechanizmov. Protipovodňová komisia ohlásila koniec nebezpečenstva až 8. júla.

Veliteľ 6. žp mjr. Jaroslav Ševela
v roku 1959

Veliteľ 6. žp pplk. Štefan Veselý

Veliteľ 1. oderského žpr a 6. žp Jozef Eršek ako náčelník Civilnej ochrany ČSFR s hodnosťou generálmajor

Veliteľ 6. žp pplk. Juraj Dykij preberá čestné uznanie k výročiu vzniku útvaru
(Zdroj: zbierka J. Dykija)

pplk. Juraj Dykij
(Zdroj: zbierka J. Dykija)

Protipovodňového zásahu sa zúčastnil aj 6. ženijný pluk, vtedy ešte z posádky Rokytnice v Orlických horách. Na konci augusta 1967 sa pluk pod velením podplukovníka Jaroslava Ševelu s deviatimi železničnými prevozmi presťahoval do Serede a od 1. septembra 1967 bol dislokovaný v Seredi ako VÚ 8014 Sereď.

Po podplukovníkovi Ševelovi sa do roku 1977 vo velení 6. ženijnému pluku vystriedali podplukovník Štefan Veselý od 1. októbra 1972, podplukovník Jozef Eršek od 28. decembra 1974, podplukovník Juraj Dykij od 22. augusta 1975 a major Ludvík Doležel od decembra 1976.

Cvičisko zemných strojov 6. žp vo VVP Váh (Zdroj: Kronika PV SZM 6. strojného práporu)

V rokoch 1967 a 1968 sa pluk popri plnení úloh výcviku sústreďoval na dobudovanie učebnej a výcvikovej základne, ústredného kúrenia a priestorov na parkovanie a ošetrovanie techniky, výdaj PHM, štartovanie techniky v zime a ošetrovanie batérií. Bolo vybudované vodné cvičisko v Seredi a Komárne na Ostrove Červenej flotily na výcvik obslúh motorových člnov, cvičisko ostrého mínovania na Tureckom vrchu v Malých Karpatoch, muničný sklad v Brestovanoch, v roku 1968 aj nový kuchynský blok, ktorý bol v roku 1978 rekonštruovaný. Okrem toho mal pluk v rámci operačnej prípravy štátneho územia v starostlivosti brodové prepraviská cez Váh v Dolných Zeleniciach, Seredi a Kráľovej nad Váhom.

V roku 1969 vybuďovalo JRD Chrenovec s pomocou vyčlenených príslušníkov 6. ženijného pluku pri Váhu TESKO baraky a vznikli kasárne, umožňujúce ubytovanie jedného práporu. V roku 1970 prevzal pluk od ľudových milícií strelnicu pre pechotné zbrane a hádzanie ostrých granátov v Tomášikove.

Kasárne Váh počas povodne v roku 1981.

Autopark 1. oderského žpr pri Váhu bol tiež zatopený.

Učebňa s priemyslovou televíziou.

Učebňa zemných strojov.

V roku 1971 bol prebudovaný pôvodný muničný sklad pri Veľkej Mači na sklady PHM. V roku 1969 začali Poľnohospodárske stavby Piešťany výstavbu učebného bloku a do septembra 1972 bol v kasárňach k dispozícii moderný učebný blok s učebňami s priemyslovou televíziou, učebne s trenažermi zemných strojov a potápačská veža pre metodickú prípravu potápačov.

Pod vedením majora Jozefa Bátoru bol vybudovaný športový areál s trávnatým futbalovým ihriskom a 400 metrovou ľahkoatletickou dráhou, hádzanárske, basketbalové a volejbalové ihriskom, letnou telocvičňou a prekážkovou dráhou. Postupne bol postavený nový ubytovací blok pre 550 osôb, kinosála, zastrešenie parkov techniky a modernizované dielne,

Október 1972 – Veliteľ 6. strojného práporu 6. žp mjr. Bátoru (v strede) a jeho ZVP mjr. Viskup na dokončenom futbalovom ihrisku

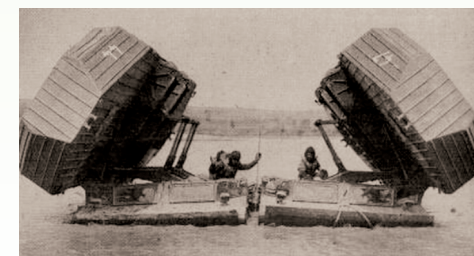
Výcvik potápačov npor. Janča

v roku 1974 aj pomocné roľnícke hospodárstvo, umožňujúce sebestačnosť v zásobovaní bravčovým mäsom, neskôr i sauna.

V priebehu 70. rokov 20. storočia ženijným jednotkám pribudli pontónová mostná súprava a mostný automobil AM-50 na podvozkoch Tatra T-813, mostný tank MT-55A, kolesový nosič KN-251, sovietsky buldozér DZ-110 a hydraulické rýpadlo UDS-110 na podvozku Tatra T-148.

21. augusta 1968 obsadili Sered' jednotky 33. motostreleckého pluku a 36. ženijného technického práporu Maďarskej ľudovej armády s úlohou obsadiť mesto a pacifikovať miestnu vojenskú posádku, ktorú tvoril 6. ženijný pluk a 77. cestný špeciálny mostný prápor. Jednotky 36. ženijného technického práporu si vybudovali poľný tábor v okolí dnešných kasární Váh a Kempingu a do 25. októbra 1968 sa postupne sťahli do Maďarska.

V súvislosti s uvoľnením priestorov pre

Sovietsku armádu bol 15. októbra 1968 do Sereďe premiestnený aj 2. prápor pásových samohybných súlodí, ktorý vznikol 1. septembra 1967 v Komárne s krycím číslom VÚ 6930. Kvôli nevyhovujúcim ubytovacím podmienkam sa však pod velením podplukovníka Oldřicha Tomeka presunul 1. septembra 1969 do Kamýku nad Vltavou. Prápor bol vybavený pásovými samohybnými súlodiami GSP (*guseničnyj samochodnyj parom*).

V roku 1969 bolo pri 6. ženijnom pluku zriadené Výcvikové stredisko ženijného vojska (VSŽV), ktoré pre celú ČSLA pripravovalo každých 5 mesiacov až 550 poddôstojníkov a špecialistov v 21 ženijných odbornostiach:

- 500 – ženista pre ženijné, zatarasovacie, odtarasovacie a mostné jednotky
- 503 – ženista - prieskumník
- 504 a 508 – vodič pásovej obojživelnéj techniky
- 505 – obsluha pontónových súprav
- 507 – člnár
- 509 – potápač
- 510 – hydroženista – obsluha úpravní vody
- 511 – buldozerista
- 512 – obsluha kolesového dozera
- 513 – strojník zákopových strojov
- 514 – vodič – strojník rýpadla
- 515 – vodič - strojník pojazdného zemného vrtáka
- 516 – strojník elektrocentrál
- 517 – strojník píl
- 518 – strojník kompresorov
- 519 – strojník barandiel
- 520 – strojník raketového odmínovača ROD-200
- 521, 522 – dielenský špecialista – mechanik ženijných a elektrotechnických strojov
- 526 – strojník automobilových mostov AM-50

Okrem toho sa 6. ženijný pluk od 1. apríla 1968 podieľal na výstavbe strelnice v Dubnici nad Váhom. V júli 1969 tu jednotka pod velením poručíka Ladislava Ladicsa spotrebovala 2080 náložiek a 295 rozbušiek. V septembri 1968 vyčleňoval 6. ženijný pluk jednotky na výpomoc v JRD Vinohrady nad Váhom, Hydinárskych závodoch v Galante a pod velením nadporučíka Badu v závode n. p. Priemstav v Hlohovci. V decembri 1968 vykonali príslušníci Kurzu píl pod velením poručíka Ivana Vtáka hospodársku výpomoc pre MNV Beckov a príslušníci 2. ženijného práporu pod velením nadporučíka Petra Martinkoviča v n. p. Mäsopriemysel Komárno, 17. – 31. augusta 1969 zabezpečila jednotka pod velením kapitána Bira úpravu letiska v Bratislave na Letecký deň. Na základe požiadavky MsNV v Sereďi pri príležitosti súťaže Etapy 25 v mestách Pezinok a Sereď poskytol 6. ženijný pluk na vykonanie terénnych úprav 10. – 11. októbra 1970 (pod velením mjr. Ing. Juraja Dykija a kpt. Jozefa Somogyiho) 180 vojakov a ženijnú techniku DOK, automobilové rýpadlo a buldozér. V lete 1971 zabezpečil podplukovník Ignác Fojtík premiestnenie Baileyho mosta z cvičiska normovaných mostov na „Ostrove lásky“ na cestu do sereďského kempingu, kde doteraz premostuje rameno Váhu.

6. ženijný pluk v 70. rokoch tiež plnil úlohy pri živelných pohromách. 23. – 25. júla 1970 zasahoval 1. ženijný prápor pod velením majora Jiřího Bártu v prospech JRD v Šali a Vinohradoch nad Váhom pri záchrane úrody obilia v zatopenom inundačnom pásme rieky Váh, pričom počas zásahu nešťastnou náhodou zahynul vojak Vojtech Szabó. V tom istom roku zasahovala jednotka pod velením Júliusa Zvodára pri havárii plynového potrubia v Lednic-

kých Rovniach. 19. apríla až 17. júna 1971 sa 6. ženijný pluk zúčastnil na likvidácii následkov výbuchu časti prevádzky chemického kombinátu Duslo Šaľa, 22. – 24. októbra 1971 pri likvidácii požiaru v n. p. Slovakofarma Hlohovec, 29. júla 1972 pri živelnej katastrofe v priestore Bošáca – Kostolná – Drietoma, kde sa zásahu zúčastnilo 260 vojakov pod velením kapitána Leopolda Netoličku.

Príslušníci pluku pomáhali aj pri stavbe mosta po živelnej pohrome v Dukelskom priesmyku v septembri 1974 pod velením podplukovníka Ignáca Fojtíka a pri záchranných prácach počas povodní na rieke Hron v Banskej Bystrici 22. – 26. októbra 1974, v Tlmačoch 22. – 28. októbra 1974, na Gemeri 24. – 26. októbra 1974, v Leviciach 22. októbra 1974 a Šali pod velením majora Jozefa Bátoru od 25. októbra 1974. V Šafárikove vykonala jednotka pod velením podplukovníka Júliusa Zvodára 27. – 31. októbra 1974 práce na zaistenie plynulej prevádzky tranzitného plynovodu. Veliteľ VVO udelil 4. septembra 1974 pochvalu pplk. Ing. Júliusovi Humajovi a peňažný dar npráp. Jánovi Ambrovi za splnenie úloh pri stavbe mosta v Krajnej Poľane pri odstraňovaní následkov živelnej pohromy.

28. júla až 10. augusta 1976 zasahovali jednotky 6. ženijného pluku pod velením veliteľa pluku podplukovníka Ing. Juraja Dykija pri likvidácii následkov leteckej katastrofy na Zlatých Pieskoch pri Bratislave. Minister národnej obrany ČSSR za rozhodný a účinný zásah pri vyslobodzovaní obetí a trosiek lietadla udelil vecný dar mjr. Ing. Ladislavovi Kováčikovi a pplk. Ing. Jurajovi Dykijovi. Veliteľ VVO udelil peňažnú odmenu kpt. Rudolfovi Tóthovi a ppráp. Jozefovi Vašákovi, vecný dar kpt. Jánovi Fázikovi, ppor. Vladimírovi Glaserovi a rtm. Františkovi Chmeľaňovi. Veliteľ pluku udelil peňažnú odmenu npor. Ivanovi Tóthovi, por. Bohuslavovi Pavlíkovi, por. Františkovi Štefankovi, por. Mariánovi Škvaridlovi, ppor. Petrovi Šiatinskému, npráp. Jozefovi Šidlíkovi, npráp. Jánovi Fázikovi, nrtm. Blahomírovi Šitavancovi, rtm. Štefanovi Čermákovi a rtm. Petrovi Tomekovi.

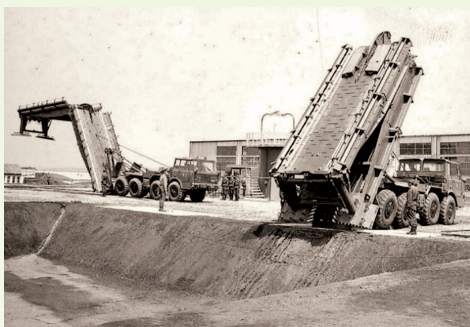

Od apríla do začiatku septembra 1972 plnili jednotky 6. ženijného pluku úlohy pri príprave VVP Turecký vrch na spojenecké cvičenie vojsk Varšavskej zmluvy Štit – 72. Samotné cvičenie sa uskutočnilo 4. až 16. septembra 1972. Minister národnej obrany udelil za iniciatívne plnenie úloh pri zabezpečovaní cvičenia Štit – 72 peňažnú odmenu mjr. Jiřímu Bártovi, veliteľovi Východného vojenského okruhu kpt. Iljičovi Majdovi a pplk. Ignácovi Fojtíkovi, veliteľovi 6. ženijného pluku kpt. Ľudovítovi Dánnovi, npor. Dušanovi Kinčimu a rtm. Miroslavovi Nešporovi. Veliteľ 8. prevádzkového práporu udelil pochvalu npor. Ondrejovi Makovickému.

Cieľom cvičenia Zbor – 1975 na prelome mesiacov máj a jún 1975 (ktoré riadil náčelník ženijného vojska ČSLA generálporučík Ing. Štěpán Romočuský) bola ukážka vybudovanej učebno-výcvikovej základne 6. ženijného pluku pre náčelníkov ženijných vojsk členských štátov Varšavskej zmluvy. 1. Oderský ženijný prápor dostal v rámci tohto cvičenia za úlohu

vybudovať ukázkový oporný bod motostreleckej roty v obrane a jeho ženíjná rota zriaďovala protitankové mínové polia z obrnených transportérov OT-62 a vrtníkov Mi-4.

Príprava na cvičenie začala už v marci 1975 vytyčením prepravísk a vykonaním terénnych úprav na brehoch rieky Hron, v priestore Šárovce a rieky Váh a v priestore Dlhá nad Váhom. 12. mája 1975 bola odoslaná zabezpečovacia skupina pod velením pplk. Ignáca Fojtíka do VVP Záhorie a jednotky pod velením pplk. Františka Križana do priestoru Pernek. 27. mája 1975 sa

Fotografie z cvičenia Zbor 75 (Zdroj: fotoalbum v Sieni cti a slávy 91. žp Sered)

uskutočnila generálna skúška. Zúčastnila sa jej komisia v zložení: genpor. Trubnikov, genpor. Ing. Romočuský, plk. Ing. Ševela, pplk. Děcký, pplk. Ing. Eršek, pplk. Ing. Németh, pplk. Ing. Humaj. Veliteľ VVO udelil za kvalitné splnenie úloh pri ukázkach Zbor – 75 peňažný dar: mjr. Jozefovi Mankoveckému, pplk. Milanovi Brídovi, npor. Ing. Mariánovi Muškátovi, mjr. Jozefovi Bátorovi, kpt. Pavlovi Pribojskému, kpt. Karolovi Cignovi, ppor. Františkovi Bobálovi, ppor. Štefanovi Ferenczemu, npor. Ladislavovi Maríkovi, pplk. Ondrejovi Blažekovi, pplk. Ignácovi Fojtíkovi, pplk. Ing. Júliusovi Humajovi a pplk. Františkovi Križanovi. Veliteľ pluku udelil peňažnú odmenu: pplk. Jurajovi Dykijovi, pplk. Štefanovi Kóšovi, kpt. Iljičovi Majdovi, kpt. Milanovi Psoťkovi, npráp. Jozefovi Bahúlovi, mjr. Jozefovi Leličovi, pplk. Viliamovi Polákovi, pplk. Františkovi Križanovi, ppor. Ladislavovi Mosnému, por. Lubomírovi Vystavělovi, por. Jánovi Kohoutovi, por. Zdenkovi Mandovcovi, mjr. Antonovi Zámečníkovi, ppor. Karolovi Hlavatému, npor. Milanovi Kovačikovi, ppor. Jozefovi Mudrochovi, ppor. Mariánovi Geffertovi, npor. Stanislavovi Chlebovi, npor. Pavlovi Pavlovovi, por. Antonovi Hrádelovi, ppor. Vladimírovi Gígelovi, práp. Viliamovi Kováčikovi a pplk. Františkovi Gazdaricovi. Dalším 30 vojakom z povolania udelil vecné dary a pochvaly.

1. septembra 1977 bol 6. ženijný pluk reorganizovaný na 6. ženijnú brigádu s krycím číslom VÚ 8216 Sered'. Jej veliteľom sa stal podplukovník Ing. Ludvík Doležel. Brigáda plnila rovnaké úlohy ako 6. ženijný pluk, ale jej podriadené práporov sa stali samostatnými útvarmi s vlastnými krycimi číslami: 24. ženijný prápor-výcvikový VÚ 4665 Sered', 25. strojný prápor-výcvikový VÚ 4937 Sered', 26. strojný prápor-výcvikový VÚ 5860 Sered', 27. prápor dielenských špecialistov-výcvikový VÚ 6485 Sered', 6. ženijný opevňovací prápor VÚ 6591 Sered', 167. ženijný prápor VÚ 5332 Sered'.

K 31. decembru 1984 bola 6. ženijná brigáda opäť reorganizovaná. Novú organizačnú štruktúru tvorilo 5 práporov: 167. ženijný prápor VÚ 5332 Sered', 168. ženijný prápor VÚ 6941

Príslušníci technického oddelenia 6. ženijnej brigády s kolegami z členských štátov Varšavskej zmluvy počas cvičenia ženijnej brigády vo Výcvikovom priestore Leš' v roku 1982. Prvý zľava kapitán Vlastimil Macek, tretí zľava major Rudolf Tóth, šiesty zľava major Lubomír Kolenčík, ôsmy zľava kapitán Karol Haberland, v podrepe druhý zľava nadporučík Jozef Ďurica, tretí zľava nadporučík Karol Jančo. (Zdroj: zbierka Rudolfa Tótha)

Veliteľ 6. žb plk. Ludvík Doležel (v strede)

Veliteľ 6. žb pplk. Daniel Držík

Sereď, 169. ženijný prápor VÚ 4970 Sereď, 6. ženijný odtarasovací prápor VÚ 7348 Sereď, 6. ženijný zatarasovací prápor VÚ 4930 Sereď. V októbri 1985 prevzal velenie brigády major Ing. Daniel Držík.

Na príprave spojeneckého cvičenia vojsk Varšavskej zmluvy Štít – 84 sa vystriedali všetky výcvikové jednotky brigády a dva ženijné prápory vykonali stmeľovacie cvičenia. Minister národnej obrany ČSSR udelil za úspešné splnenie úloh peňažný dar pplk. Rudolfovi Tóthovi, pochvalu mjr. RSDr. Jozefovi Hodálovi a mimoriadne povýšil do hodnosti kapitána npor. Ing. Stanislava Kubandu. Veliteľ 6. ženijnej brigády udelil peňažný dar za zabezpečenie vojenského cvičenia Štít – 84 mjr. Ing. Ľubomírovi Kolenčíkovi, za výborné splnenie úloh pri budovaní oporného bodu motostreleckej roty pplk. Jánovi Fázikovi, kpt. Jánovi Fürimu, npor. Ing. Stanislavovi Bártovi, por. Imrichovi Rigovi, npor. Ing. Tiborovi Remákovi, npor. Ing. Stanislavo-

Kontrola z veliteľstva VVO počas stmeľovacieho cvičenia 169. žpr v lete 1989. Zľava: ZVV mjr. Kubanda, ZT 6. žb pplk. Vacho, veliteľ 169. žpr mjr. Ďurica, náčelník štábu 169. žpr mjr. Gabriel Tóth, zástupca NŽV VVO pplk. Žiljak, zástupca náčelníka tyla VVO plk. Hadač, náčelník ženijného vojska VVO plk. Doležel, ZVP 169. žpr mjr. Kristek.

vi Kubandovi, npor. Petrovi Rigóovi, por. Ing. Milanovi Kuklišovi a por. Štefanovi Janglovi; za vzorné plnenie úloh mjr. Ing. Ladislavovi Maríkovi, kpt. Ladislavovi Mosnému, kpt. Jozefovi Mudrochovi, kpt. Michalovi Rajnincovi, npor. Ing. Svatoplukovi Zajčíkovi, npor. Ing. Jaroslavovi Čepicovi, npor. Ing. Miroslavovi Vejčíkovi, Mjr. Jozefovi Blaškovičovi a npor. Ivovi Křemenovi. Pochvalou odmenil rtm. Reného Neuwirtha, rtm. Štefana Adamka a rtm. Ivana Helcmanovského.

6. ženijná brigáda plnila aj rozsiahle mobilizačné úlohy. Okrem vlastného zmobilizovania vytvárala takmer rovnako veľký 8. ženijný technický pluk (ktorému mal v prípade mobilizácie veliť podplukovník Ivan Vták, od 30. októbra 1986 podplukovník Imrich Hoffman), prápor opráv ženijnej techniky (predurčený veliteľ kpt. Ing. Milan Németh, od 30. septembra 1986 npor. Ing. Zdeněk Steiger) a 513. výcvikový ženijný pluk (predurčený veliteľ pplk. Karel Šoul, od roku 1991 pplk. Ing. Milan Kadlec). Ženijné útvary v osemdesiatych rokoch zároveň dostávali novú techniku v podobe hydraulických rýpadiel UDS-114 na podvozku Tatra T-815.

Nová organizačná štruktúra 6. ženijnej brigády bola v lete 1985 preverená formou cvičnej mobilizácie. 27. augusta 1985 vo večerných hodinách odovzdal predseda komisie MNO dozornému dôstojníkovi brigády zapečatenú obálku s rozkazom vykonať mobilizáciu brigády. Predstavoval doplnenie útvarov brigády na vojnové počty osôb, techniky a materiálu. Znamenalo to vyhlásenie bojového poplachu, okamžité povolanie všetkých vojakov z povolania aj v základnej službe do kasární, vyrozumenie okresných vojenských správ, zabezpečujúcich dopĺňovanie záložníkmi a technikou zo siedmich okresov, prevzatie určenej techniky z civilných podnikov a poľnohospodárskych družstiev, jej zaradenie do vopred určených jednotiek, ich bojové stmelenie s vykonaním ostrých školských streľieb a ostrého trhania vo VVP Turecký Vrch a následný presun do VVP Lešť, kde prebehlo praktické plnenie úloh ženijného zabezpečenia. Po zmobilizovaní dosiahla brigáda počet takmer 1 900 osôb a 500 kusov automobilovej a špeciálnej techniky. Na svojich vozidlách viezla 22,5 ton trhavín, 18 600 protitankových a 350 protipechotných mín. Proviantská služba 6. ženijnej brigády tiež odobrala z potravinárskych podnikov v Sereďi a okolí potrebné množstvo čerstvého proviantu. Predstavovalo takmer 8 ton chleba, 4,5 tony mäsa, 6,5 tony zemiakov, 4 tony zeleniny a 2,5 tony ovocia. Ráno, 28. augusta, túto skutočnosť obyvatelia pocítili v prázdnych obchodoch. V rámci cvičenia 2. až 3. septembra 1985 spotrebovala brigáda pri ostrom trhaní vo VVP Lešť 12 000 kg TNT, 11 500 náložiek rôznej veľkosti, 1 115 rozbušiek, 10 zväzkov zápalnice, 1 500 m bleskovice a 6 500 m dvojžilového kábla.

Veliteľ 6. žb plk. Ludvík Doležel podáva ministrovi národnej obrany ČSSR gen. Milánovi Václavíkovi a veliteľovi VVO gen. Jozefovi Hrebíkovi hlásenie o priebehu mobilizácie.

Gen. Václavík zdraví zástupcov veliteľa 6. žb pplk Kolenčíka a mjr. Vacha (zdroj: zbierka Viliama Vacha)

Veliteľ 169. ženijného práporu, kapitán Ing. Rostislav Šmehlík bol 1. novembra 1985 za dosiahnuté výsledky mimoriadne povýšený do hodnosti majora. Veliteľ Východného vojenského okruhu odmenil hodinkami 30 vojakov, poddôstojníkov a dôstojníkov v zálohe a ďalších piatich knihami. Diplom udelil 21 vojakom, poddôstojníkom a dôstojníkom v zálohe a šiestim diplom náčelníka ženijného vojska VVO. Veliteľom brigády boli hodinkami odmenení: rtm. Vojtech Markech, kpt. Jozef Dukát, pplk. Ján Karman, ppor. František Foltýn, mjr. Rudolf Makiš, por. Milan Kukliš, kpt. Stanislav Kubanda, por. Milan Rais, por. Libor Bartoš, kpt. Stanislav Novaki, kpt. Vladimír Šavel, kpt. Rostislav Šmehlík, npor. Štefan Jangl, kpt. Vladimír Žáček, kpt. Zdeněk Pechr, diplomom kpt. Michal Rajnivec, mjr. Dušan Roško, kpt. MUDr. Tibor Balázs, mjr. Jozef Maruniak, mjr. Jozef Hodál, kpt. Jozef Dukát, kpt. Vlastimil Škarka, ppor. František Procházka, peňažným darom mjr. Viliam Vacho, npráp. Michal Čmarada, mjr. Vojtech Ďuriš a rtn. Jaroslav Horváth.

Branná hra pre MŠ Komenského na jar 1980 (Zdroj: zbierka pplk. Josefa Mudrocha)

Vojaci v Seredi pomáhali aj pri výchove mladších generácií, kedy počas branných cvičení odovzdávali svoje znalosti žiakom ZDŠ na Kostolnej ulici a Materskej školy na Komenského ulici v Seredi, ktorej 6. ženijná brigáda pomohla postaviť v roku 1980 dopravné ihrisko. V roku 1983 dostala 6. ženijná brigáda čestné uznanie za výstavbu automobilového cvičiska v Galante.

Veliteľ stavby tábora pplk. Kolenčík vytyčuje stavenisko (Zdroj: fotoalbum v Sále cti a slávy 91. žp Sered)

Tábor Slávia tesne pred dokončením (Zdroj: fotoalbum v Sále cti a slávy 91. žp Sered)

V januári 1987 zasahovala 6. ženijná brigáda pri likvidácii snehovej kalamity v Západoslovenskom kraji. Sprejzdnila cestu k jadrovej elektrárni Jaslovské Bohunice (hrozilo odstavenie reaktora), obnovila prístup k Duslu Šaľa a uvoľňovala komunikácie v Bratislave. V roku 1987 dostala 6. ženijná brigáda úlohu vybudovať vo Vojenskom výcvikovom priestore Lešť zrubový

tábor v lokalite Slávia s ubytovacou kapacitou 600 osôb, ktorý mal skvalitniť životné podmienky vojsk. Velením stavebnej skupine bol poverený zástupca veliteľa 6. ženijnej brigády podplukovník Ľubomír Kolenčík a stavba zaberala takmer 9 mesiacov, od 16. marca do 6. októbra 1987.

V súvislosti so vzburou väzňov v Leopoldove bol 1. januára 1990 v Seredi vytvorený plne vyzbrojený peší prápor s počtom 300 mužov, ktorý bol takmer na 3 týždne vyslaný do Hlohovca. 30. augusta až 3. septembra 1992 zasahovala jednotka pod velením podplukovníka Rostislava Šmehlíka pri lesnom požiari v katastri obce Lozorno.

Pred rozdelením ČSFR koncom roku 1992 stála pred posádkou hektická úloha – prevziať množstvo materiálu a techniky v rámci delenia majetku. Kasárne a voľné priestranstvá boli jedným veľkým sklodom, v ktorom bol navyše aj materiál a zbrane zrušených ľudových milícií. Od 1. októbra 1990 sa 6. ženijná brigáda zmenila na 6. výcvikové stredisko a ďalšou reorganizáciou k 1. novembru 1992 vznikla 3. ženijná brigáda. 22. januára 1993 jej príslušníci prvýkrát prisahali vernosť Slovenskej republike.

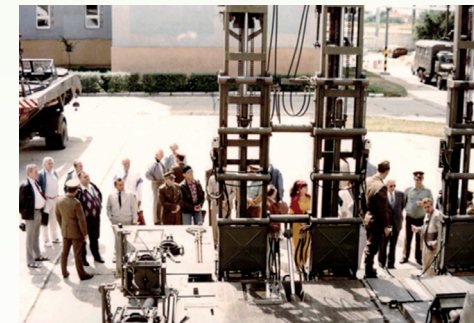

Prejav štátneho tajomníka MO SR genmjr. Andreja Sabola (Zdroj: Kronika 3. žb v Sále cti a slávy 91. žp Sered)

Slávnostný pochod štábu 3. ženijnej brigády po akte vojenskej prisahy (Zdroj: Kronika 3. žb v Sále cti a slávy 91. žp Sered)

V menšom rozsahu bol obnovený výcvik v PŠ a kurzoch. Vrátili sa odbornosti, ktoré boli predtým premiestnené do iných posádok, napríklad obsluha PTS-10, GSP-55, obsluha člna MO-634, baranidiel, pontónov, potápačov i obslúh cestnej techniky (nakladačov, snehových fréz, posýpačov, grejderov, kropiacich vozidiel).

Pretože mladší velitelia nepoznali túto techniku, ako inštruktori museli byť povolaní veteráni, napr. plk. v. v. Ing. Ladislav Kováčik a pplk. v. v. Rudolf Tóth. V roku 1993 bol v starostlivosti

Prezident SR Michal Kováč vykonáva 14. mája 1993 prehliadku ženijného práporu MS OSN pred odchodom do bývalej Juhoslávie.

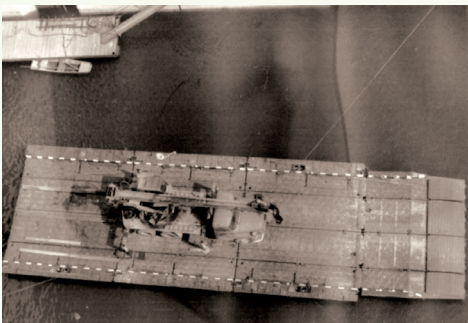
Na fotografii druhý zľava náčelník vojenskej kancelárie prezidenta SR genpor. Mojmir Hergovič, bývalý náčelník štábu 6. strojného práporu 6. žp (Zdroj TASR)

Odmínovací prostriedok Božena 1 (Zdroj: Kronika 3. žb. Sála cti a slávy 91. žp)

Odmínovací prostriedok Božena 5 (Zdroj: Kronika 3. žb. Sála cti a slávy 91. žp)

(Zdroj: Kronika 3. žb. Sála cti a slávy 91. žp)

ných jednotiek Armády SR zavedený odmínovací prostriedok Božena 1, ktorý bol vyskúšaný v misii UNPROFOR v bývalej Juhoslávii. Dodnes bol modernizovaný až na typ Božena 5.

V noci 11. februára 1994 došlo v plavebnej komore vodného diela Gabčikovo k potopeniu ukrajinského tlačného remorkéra Zernograd. Z 26. na 27. marca 1994 vyťahli príslušníci 3. ženijnej brigády s pomocou žeriavu, ktorý umiestnili na pontón odtrhnuté časti vrát.

1. októbra 1995 vznikla z 3. ženijnej brigády 5. ženijná základňa. Za jej veliteľa bol vymenovaný plukovník Daniel Držík. 29. decembra 1996 zachraňovali príslušníci 5. ženijnej základne desiatky korčuliarov uväznených na štrkovisku v Šintave. Nadrotmajster Hrčka sa vtedy pri teplote - 15°C prebrodil s nákladným automobilom Tatra T-815 cez pretekajúce rameno Váhu a naložil deti, ktorým voda odrezala únikovú cestu. Záchranú akciu riadil podplukovník Rudolf Tóth.

V prvej dekáde júla 1997 Slovensko opäť zasiahli rozsiahle povodne. Zaplavených bolo 2 450 domov, bytov a bytových priestorov a 35 000 hektárov poľnohospodárskej pôdy. Priamo bolo postihnutých 10 000 obyvateľov. Nebezpečná situácia sa vytvorila od Hornej Stredy

Minister obrany SR Ján Sitek 23. júla 1997 ocenil vojakov za likvidáciu následkov záplav. Zľava: pplk. Rudolf Tóth, mjr. Pavol Noskovič, kpt. Michal Sivek (Zdroj: TASR)

(<https://www.piestanskydenik.sk> - Rok 1997)

3. ženijnej brigády sformovaný a vycvičený ženijný prápor mierových síl OSN pre ochranné sily OSN v bývalej Juhoslávii, pôsobiace v rámci mierovej misie UNPROFOR. Jeho prvým veliteľom sa stal plukovník Ing. Ľubomír Kolenčík.

Už 2. mája 1993 odišiel zo Serede do Chorvátska prvý železničný transport s 96 mužmi ubytovacej skupiny pod velením zástupcu veliteľa práporu plukovníka Ing. Kamila Šipulu a do konca mesiaca sa presunul celý prápor. Prápor mal 425 príslušníkov, od konca decembra 1993 ich počet stúpol na 606 vojakov z povolania a záložníkov. V roku 1995 bol do výzbroje ženij-

po Piešťany na hrádzu na Biskupskom kanáli, kde zasahovali príslušníci 5. ženijnej základne v dňoch 9. – 10. júla 1997. 22 príslušníkov 501. ženijného práporu pod velením podplukovníka Mariána Barteka a kapitána Michala Siveka celú noc pracovalo na utesnení priesakov hrádzy. Nad ráno ich vystriedalo 37 príslušníkov 501. ženijného práporu a Výcvikového strediska ženijného vojska pod velením kapitána Ivana Lavičku. Vďaka ich zásahu nedošlo k roztrhnutiu hrádzy a zaplaveniu Piešťan. 12. – 13. júla 1997 potom skupina pod velením podplukovníka Rudolfa Tótha a majora Cyrila Karkošiaka poskytla pomoc pri oprave vrát vodného diela Kráľová nad Váhom.

Veliteľ 5. žz a VZŽV plk. Stanislav Novaki
(Zdroj: Kronika 3. žb. Sála cti a slávy 91. žp)

VZŽV pplk. Peter Klokner odovzdáva čestné uznanie
pplk. MUDr. Holešovi

Veliteľ 1. oderského žpr mjr. Petr Žák
(Zdroj: Lidová armáda 15 / útvar, 2016)

Veliteľ 1. oderského žpr pplk. Július Zvodár
(Zdroj: zbierka p. Danice Uhliarovej)

Veliteľ 1. oderského žpr pplk. Jozef Filipeje
(Zdroj: J. Filipeje, J. Sekereš – Oderský Ženíjný 1972)

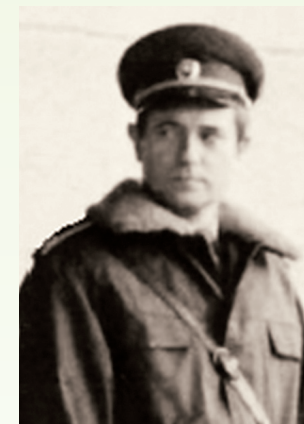
Kasárne 1. „oderského“ žpr v Seredi v roku 1955

Veliteľ 1. oderského žpr Oldřich Tomek s hodnosťou nadporučíka

Výcvik 1. oderského žpr na cvičisku Váh v Seredi v roku 1979
(Zdroj: VHÚ Bratislava)

veliteľ 13. žpr pplk. Gabriel Tóth

Od 1. januára 2000 bol na funkciu veliteľa základne ustanovený plukovník Stanislav Novaki a 1. októbra 2001 po ďalšej reorganizácii vznikla v Seredi namiesto 5. ženijnej základne Výcviková základňa ženijného vojska. 1. júna 2023 prevzal velenie podplukovník Peter Klokner, ktorý jej velil až do zrušenia 31. decembra 2004.

16. marca 1954 prevzal veliteľ 3. ženijného práporu kpt. Miloslav Hrdlička bojovú zástavu práporu a od 9. mája 1955 bol prápor premenovaný na 1. oderský ženijný prápor. Na základe zmluvy o podmienkach dočasného pobytu sovietskych vojsk zo 16. októbra 1968 bolo vytvorené operačné zoskupenie Strednej skupiny vojsk Sovietskej armády na území ČSSR s veliteľstvom v posádke Mladá (Milovice) a celá 13. tanková divízia bola premiestnená na Slovensko. 1. oderský ženijný prápor sa 1. októbra 1968 nastahoval do objektov v starých kasárňach v Seredi ako vojenský útvar VÚ 8006 Sered'. Pre autopark 1. oderského ženijného práporu bola vyčlenená časť kasární Váh.

Počas pobytu v Seredi sa vo velení 1. oderského ženijného práporu vystriedali podplukovník Oldřich Tomek, major Petr Žák, podplukovník Jozef Eršek, podplukovník Július Zvodár a od 30. januára 1986 podplukovník Jozef Filipeje. Jednotky práporu tiež plnili od marca do septembra 1972 úlohy pri príprave cvičenia ŠTÍT – 72 a dosiahli veľmi dobré hodnotenie. 1. oderský ženijný prápor tiež popri vlastnej mobilizácii vytváral 17. ženijný prápor 17. tankovej divízie.

Stretnutie s vojenskými dôchodcami v októbri 2002. Prvý sprava veliteľ žpr PS OS SR pplk. Ondřej Novosad, vedľa neho pplk. Ján Dreveňák
(Zdroj: Kronika 3. žb)

Veliteľ 13. žpr pplk. Ján Sekereš

Ondřej Novosad

Ján Dreveňák

Miroslav Marcin

Ľubomír Mrváň

Dalibor Jelínek

Ladislav Kisel

František Mihalovič

Jozef Kasl

Ján Adamuško

11. mája 1979 bola u 13. tankovej divízie vyhlásená cvičná mobilizácia a 1. oderský ženijný prápor prijal 450 určených vojakov zo zálohy a 150 kusov techniky z civilných podnikov. Po doplnení na vojnové počty sa presunul do Vojenského výcvikového priestoru Lešť, kde plnil rôzne úlohy, vrátane stavby pontónového mostu. Pre cvičenie záloh 17. ženijného práporu bolo vykonané v máji 1987, kedy nastúpilo 270 vojakov zo zálohy. 1. decembra 1991 bol 1. ženijný prápor premenovaný na 13. ženijný prápor. Jeho veliteľom zostal podplukovník Jozef Filipeje, po ňom práporu velil podplukovník Gabriel Tóth a major Ján Sekereš. K 1. októbru 1995 bol 13. ženijný prápor reorganizovaný na 1. základňu ženijnej techniky a materiálu s predurčením na rozvinutie 1. ženijného pluku. Jej veliteľom zostal podplukovník Ján Sekereš.

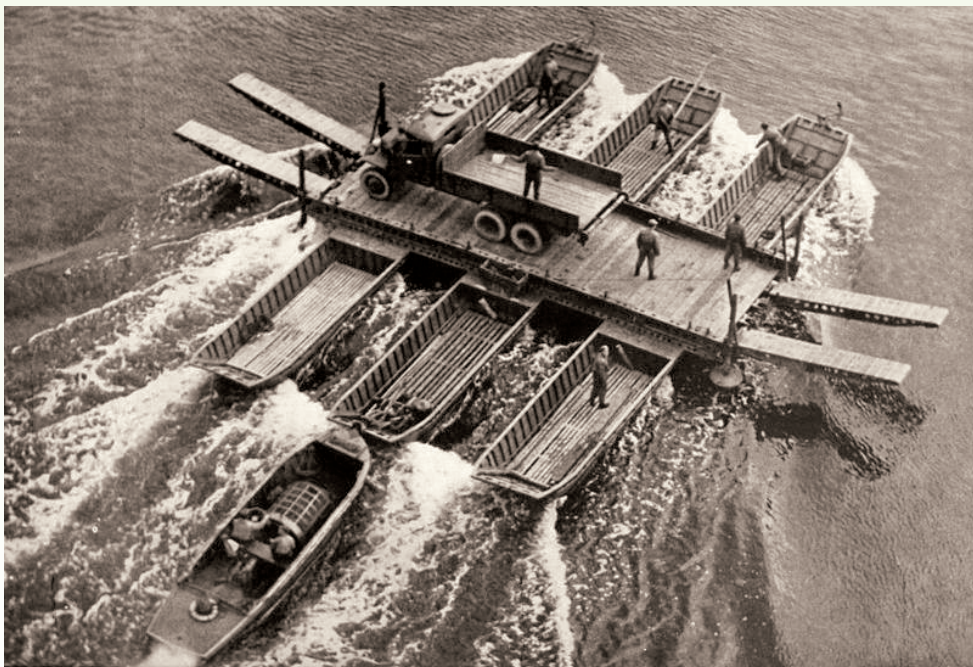
Aj 1. oderský ženijný prápor mal patronátne podniky a školy, medzi ktoré patrili Jednotné roľnícke družstvo Košúty, Jednotné roľnícke družstvo Šoporňa, Základná deväťročná škola Pusté Úľany, Základná deväťročná škola Veľký Húl a Gymnázium Sereď. 1. základňa ženijnej techniky a materiálu bola 30. septembra 2001 zrušená, ale 1. júla 2002 v jej bývalých priestoroch vznikol ako VÚ 1049 Sereď ženijný prápor Pozemných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Jeho veliteľom sa stal podplukovník Ondřej Novosad.

Od 1. októbra 2004 prevzal funkciu veliteľa ženijného práporu PS OSSR podplukovník Ján Dreveňák a po ňom sa na funkcii veliteľa práporu vystriedali podplukovník Miroslav Marcin, podplukovník Ľubomír Mrváň, podplukovník Dalibor Jelínek, podplukovník Ladislav Kisel, podplukovník František Mihalovič a podplukovník Jozef Kasl. 1. novembra 2021 vzniklo v Sereďi veliteľstvo 91. ženijného pluku, nadriadené 901. ženijnému práporu Sereď, 902. ženijnému práporu Michalovce a 905. Centru špecializovanej bojovej podpory Nováky. Prvým veliteľom 91. ženijného pluku bol plukovník gšt. Ing. Jozef Kasl a od 15. apríla 2025 mu velí plukovník Ing. Ján Adamuško.

Prehľad vojenských útvarov v posádke Sereď od skončenia 2. sv. vojny po súčasnosť:

- 8. júla 1946 Dodatok k zmluve o stavbe kasární v Sereďi, 1947 dostavba mestských kasární v Sereďi nad Váhom
- Náhradný prápor 4. ženijnej brigády, 01. 07. 1945 – 12. 05. 1946 Komárno, 12. 05. 1946 – 08. 09. 1947 VÚ 2245 Sereď, 08. 09. 1947 - 01. 10. 1947 Pezinok, reorganizovaný na náhradný prápor ženijného pluku 4, VÚ 2245 Pezinok 01. 10. 1947 – 15. 11. 1950
- 2. ženijný prápor 4. ženijnej brigády premiestnený z Komárna do Sereďe 01. 10. 1947, reorganizovaný na 2. ženijný prápor ženijného pluku 4
- Ženijný prápor 9, 9. divízia (pešia), 01. 06. 1945 – 08. 09. 1945 Sereď
- Ženijná rota 9, 9. divízia (pešia) VÚ 4434 Komárno 12. 11. 1950 – 01. 01. 1951 - 9. ženijná rota 9. pešej divízie 01. 01. 1951 – 01. 10. 1951 VÚ 4434 Komárno - 9. ženijný prápor 9. pešej divízie 01. 10. 1951-01. 10. 1953 VÚ 4434 Komárno - 01. 10. 1953 – 01. 11. 1954 VÚ 4434 Sereď - 9. ženijná rota, 9. strelecká divízia, 01. 11. 1954 – 09. 05. 1955 VÚ 4434 Sereď - 6. ženijná rota 4. streleckej divízie 09. 05. 1955 – 24. 08. 1956 VÚ 4434 Sereď - 24. 08. 1956 – 01. 10. 1956 VÚ 4434 Komárno - 6. ženijný prápor 4. streleckej divízie 01. 10. 1956 – 17. 08. 1958 VÚ 4434 Komárno
- Ženijný prápor V/4 /mostný/ 4. ženijnej brigády 07. 09. 1945 – 17. 09. 1946 Nové Mesto nad Váhom, 17. 09. 1946 – 07. 09. 1947 VÚ 2230 Komárno, 07. 09. 1947 presun z Komárna do Sereďe, reorganizácia na ženijný prápor 18 veliteľstva ženijného vojska 4. oblasti, 01. 10. 1947 – 01. 10. 1949 VÚ 2230 Sereď, 01. 10. 1949 – 12. 11. 1950 VÚ 5202 Komárno
- Ženijný pluk 4 Veliteľstva ženijného vojska 4. oblasti 01. 10. 1947 – 15. 09. 1950 VÚ 2245 Bratislava, 01. 10. 1949 – 15. 11. 1950 VÚ 8127 Sereď (od 03. 03. 1948 udelený čestný názov pluk

- Československých partizánov), 15. 09. 1950 – 15. 11. 1950 podriadený ženijnému veliteľstvu
- Stredisko ženijných čiat pechoty a tankového vojska 4, 15. 11. 1946 – 15. 03. 1947 v Petržalke, marec 1947 - december 1949 v Seredi
- Ženijný prápor III/4 ženijného pluku 4, Komárno 01. 10. 1948 – 01. 09. 1949, Sered' 01. 09. 1949 – 01. 09. 1950
- Škola pre výchovu dôstojníkov ženijného vojska v zálohe 01. 10. 1950 – 1953
- Ženijný prápor IV/4 /cestný/ ženijného pluku 4, Lešť 01. 10. 1948 – 21. 04. 1949, Sered' 21. 04. 1949 – 20. 08. 1949, VÚ 4563 Sološnica 20. 08. 1949 – 01. 09. 1950
- 54. pomocný technický prápor VÚ 4563 Komárno, s rotami v posádkach Pliešovce, Sered' a Plavecké Podhradie 01. 10. 1950 – 01. 01. 1954
- Ženijný pluk 64 Československých partizánov 15. 11. 1950 – 01. 12. 1950 VÚ 5931 Sered' 15. 11. 1950 – 01. 12. 1950 Ženijný prápor I/64
- Ženijný prápor II/64, 15. 11. 1950 – 01. 12. 1950
- Ženijný prápor III/64, 15. 11. 1950 – 01. 12. 1950
- 64. ženijný pluk Československých partizánov 01. 12. 1950 – 01. 10. 1956 VÚ 5931 Sered' 01. 12. 1950 – 01. 10. 1956, 1956 vyznamenaný Radom práce,
- 64. ženijná brigáda Československých partizánov, 01. 10. 1956 – 20. 08. 1958 VÚ 5931 Sered'
- Prevzatie objektov ženijného vodného cvičiska na Dunaji do trvalého užívania vojenskými útvarmi v Seredi – 1959
- 64. ženijný pluk Československých partizánov 01. 10. 1958 – 01. 02. 1964 VÚ 5931 Sered'
- 1/64 ženijný pluk Hlohovec – 01. 10. 1960, 01. 10. 1960 – 01. 02. 1964 Sered'

Stredná mostová súprava počas vojenského cvičenia ženijného pluku z roku 1967

- Spätný odriad 64. ženijného pluku 02. 02. 1964 – 29. 08. 1964 Sered'
- Dislokačný prieskum v Seredi 03. 11. 1965
- 6. ženijný pluk VÚ 8014 Rokytnice v Orlických horách 01. 09. 1963 – 31. 08. 1967, VÚ 8014 Sered' 01. 09. 1967 – 01. 09. 1977
- 6. ženijná brigáda VÚ 8216 Sered' 01. 09. 1977 – 01. 10. 1990
- 24. ženijný prápor-výcvikový VÚ 4665 Sered', 01. 09. 1977 – 31. 12. 1984
- 25. strojný prápor-výcvikový VÚ 4937 Sered', 01. 09. 1977 – 31. 12. 1984
- 26. strojný prápor-výcvikový VÚ 5860 Sered', 01. 09. 1977 – 31. 12. 1984
- 27. prápor dielenských špecialistov-výcvikový VÚ 6485 Sered', 01. 09. 1977 – 31. 12. 1984
- 6. ženijný opevňovací prápor VÚ 6591 Sered', 01. 09. 1977 – 31. 12. 1984
- 167. ženijný prápor VÚ 5332 Sered', 01. 09. 1977 – 01. 10. 1990
- 168. ženijný prápor VÚ 6941 Sered', 31. 12. 1984 – 01. 10. 1990
- 169. ženijný prápor VÚ 4970 Sered', 31. 12. 1984 – 01. 10. 1990
- 6. ženijný odtarasovací prápor VÚ 7348 Sered', 31. 12. 1984 – 01. 10. 1990
- 6. ženijný zatarasovací prápor VÚ 4930 Sered', 31. 12. 1984 – 01. 10. 1990
- 6. výcvikové stredisko 01. 10. 1990 – 31. 10. 1991 VÚ 8216 Sered'
- 3. ženijná brigáda 31. 10. 1991 – 30. 09. 1995 VÚ 8216 Sered'
- Ženijný prápor mierových síl OSN 24. 03. 1993 – 14. 05. 1993 Sered'
- 5. ženijná základňa Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky, 01. 10. 1995 – 30. 09. 2001 VÚ 8216 Sered'
- Výcviková základňa ženijného vojska Veliteľstva pozemných síl Armády SR 01. 10. 2001 – 01. 10. 2002, Veliteľstva síl výcviku a podpory Ozbrojených síl SR 01. 10. 2002 – 01. 10. 2004, VÚ 8216 Sered'
- 1. ženijný prápor 13. tankovej divízie 09. 05. 1955 – 10. 10. 1968 Mladá, 10. 10. 1968 – 31. 10. 1991 VÚ 8006 Sered', premenovaný na 13. ženijný prápor 13. tankovej divízie 31. 10. 1991 – 01. 11. 1994 VÚ 8006 Sered', premenovaný na 13. ženijný prápor 1. armádneho zboru 01. 11. 1994 – 01. 10. 1995 VÚ 8006 Sered'
- 1. základňa ženijnej techniky a materiálu, 01. 10. 1995 – 01. 04. 2000 podriadená 1. armádneho zboru, 01. 04. 2000 – 01. 07. 2002 Veliteľstvu domobrany
- 77. cestný špeciálny mostný prápor 7. cestnej mostnej brigády 01. 09. 1963 – 01. 02. 1964 VÚ 6396 Hodonín, 01. 02. 1964 – 16. 10. 1968 VÚ 6396 Sered', 16. 10. 1968 – 01. 09. 1977 VÚ 6396 Znojmo
- 2. prápor pásových samohybných súlodí, 01. 09. 1967 – 15. 10. 1968 VÚ 6930 Komárno, 15. 10. 1968 – 01. 09. 1969 VÚ 6930 Sered', 01. 09. 1969 – 01. 09. 1977 VÚ 6930 Kamýk nad Vltavou
- Pobočka Sered' Vojenskej nemocnice Bratislava 15. 12. 1965 – 09. 1979
- Okresné vojenské veliteľstvo Sered', 15. 03. 1951 – 05. 1951 Sered'
- Okresná vojenská správa Sered', 01. 09. 1956 – 17. 05. 1960 Sered'
- Posádková správa Sered' 31. 10. 1986 – 31. 12. 1992 VÚ 1570 Sered'
- Ženijný prápor Pozemných síl Ozbrojených síl SR VÚ 1049 Sered' 01. 07. 2002 – 30. 10. 2021.
- Veliteľstvo 91. ženijného pluku a 901. ženijný prápor Sered' - 1. 11. 2021 - doteraz.

